

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maria Stefania
Nazwisko: Kamińska
Nazwisko rodowe: Kochańska
Miejsce urodzenia: Jasło
Data urodzenia: 10-12-1912
Imię ojca: Jan
Imię matki: Maria
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta śledcze w sprawie przynależności do nielegalnej organizacji WiN na terenie Krakowa i Wrocławia przeciwko Marii Stefani Kamińskiej zd. Kochańskiej, prowadzone przez Wydział Śledczy WUBP Wrocław. Maria Stefania Kamińska została zatrzymana przez WUBP we Wrocławiu 25.03.1948 na podstawie oskarżenia o przynależność do „nielegalnej organizacji mającej na celu obalenie obecnego Rządu Państwa Polskiego”. Według postanowienia o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej z 11.10.1948 Maria Stefania Kamińska, ps. „Ada” w okresie od początku 1946 do chwili jej zatrzymania na terenie Krakowa i Wrocławia była „czynnym członkiem nielegalnej organizacji Wolność i Niezawisłość zmierzającej do usunięcia przemocą ustanowionych Władz Zwierzchnich Narodu Polskiego, przez cały okres swej przynależności (...) pełniła funkcję łączniczki i sekretarki komendanta garnizonu lwowskiego organizacji WiN Jędrzejewskiego Mariana ps. >Zygmuntowski< oraz utrzymywała kontakty organizacyjne z innymi członkami WiN na terenie Wrocławia i Krakowa” (z Marianem Jędrzejewskim ps. „Zygmuntowski”, Zofią Orlicz ps. „Zofia”, Heleną Gawędą/Gadomską ps. „Halina”, Jadwigą Zawistowską i Zbigniewem Bozysławskim ps. „Lech”). Za działalność otrzymała w okresie od początku 1946 do listopada 1946 od Mariana Jędrzejewskiego sumę ok 21 tys. złotych. Skazana została przez Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu wyrokiem z 29.11.1948 na 8 lat więzienia (z art. 86 § 1 i 2 Kodeksu Karnego Wojska Polskiego oraz art. 23 i art. 6 Dekretu z dnia 13.06.1946). 16.02.1949 Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie, na podstawie skargi rewizyjnej, złagodził karę do 5 lat więzienia. Została osadzona w więzieniu karno-śledczym Nr 1 we Wrocławiu, a następnie od 27.09.1949 w więzieniu w Fordonie.

IPN Wr 038/476 (2023/III).

Akta sprawy karnej przeciwko Marii Kamińskiej oskarżonej o to, że w latach 1946-1948 we Wrocławiu, Krakowie i Gliwicach była członkinią struktur Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość", tj. o przestępstwo z Art. 86 § 1 i 2 KKWP. Maria Stefania Kamińska została oskarżona za przynależność do nielegalnej organizacji „Wolność i Niezawisłość”, w której pełniła funkcję łączniczki o pseudonimie „Ada”. Skazana została przez Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu wyrokiem z 29.11.1948 na 8 lat więzienia (z art. 86 § 1 i 2 Kodeksu Karnego Wojska Polskiego oraz art. 23 i art. 6 Dekretu z dnia 13.06.1946). 16.02.1949 Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie, na podstawie skargi rewizyjnej, złagodził karę do 5 lat więzienia. W 1967 roku Maria Kamińska domagała się odszkodowania za skazanie i odbycie kary w zakładach karnych.

IPN Wr 21/3005 (Sr. 894/48, Pr. R 2457/48); IPN Wr 24/132 (IV KOW 127/67).

Materiały Wojskowej Prokuratury Rejonowej we Wrocławiu: akta nadzoru w sprawie Marii Stefanii Kamińskiej. Postanowieniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej we Wrocławiu z 01.04.1948 Maria Kamińska została tymczasowo aresztowana za przynależność do nielegalnej organizacji „mającej na celu obalenie Rządu Polskiego”, w której pełniła funkcję łączniczki. Osadzona została w więzieniu karno-śledczym nr 1 we Wrocławiu. W toku sprawy, oficer śledczy WUBP we Wrocławiu ustalił, że Maria Kamińska ps. „Ada” utrzymywała kontakty organizacyjne na terenie Wrocławia i Krakowa z innymi członkami okręgu lwowskiego WiN, między innymi Marianem Jędrzejewskim ps. „Zygmuntowski”, Zofią Orlicz, ps. „Zosia”, Heleną Gadomską /Gawędą ps. „Halina” oraz Jadwigą Zawistowską. Sprawy powyższych osób zostały wyłączone do dalszego prowadzenia, a sprawa Marii Kamińskiej została przekazana do Wojskowej Prokuratury we Wrocławiu w celu zakończenia aktem oskarżenia. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z 29.11.1949 została skazana na 8 lat więzienia. Sąd orzekł, że Maria Kamińska „od początku 1946 roku do 25.03.1948 na terenie Krakowa i Wrocławia, pełniąc funkcję sekretarki i łączniczki komendanta okręgu nielegalnej organizacji >WiN< , usiłowała przemocą usunąć ustanowione organa władzy zwierzchniej Narodu i zmienić przemocą demokratyczny ustrój Państwa Polskiego” oraz, że przyjęła „od tejże nielegalnej organizacji” sumę około 21 tys. złotych. 16.02.1949 Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie, uwzględniając skargę rewizyjną Marii Kamińskiej, skrócił karę do 5 lat więzienia. Maria Kamińska odbywała karę więzienia od 25.03.1948 do 25.03.1953.

IPN Wr 155/154 t. 1-2 (Pr 2457/48, W 512/49).

Akta więzienne Wzwięzienia Karnego w Fordonie. Maria Stefani Kamińska ps. "Ada" została skazana za przynależność do nielegalnej organizacji WiN (z art. 86 § 1 i 2 Kodeksu Karnego Wojska Polskiego oraz art. 23 i art. 6 Dekretu z dnia 13.06.1946) przez WSR we Wrocławiu na 8 lat więzienia. Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie 16.02.1949 skrócił karę do 5 lat więzienia. Maria Stefania Kamińska odbywała wyrok w więzieniu w Fordonie od 28.09.1949 do 25.03.1953.

IPN Wr 1/414 (W 419).

Faktologia: nielegalna organizacja Wolność i Niezawisłość Okręg Lwowski i Tarnopolski działająca na terenie województwa wrocławskiego, krakowskiego i lwowskiego w okresie od 1944 do 1947. Maria Stefania Kamińska występuje w Charakterystyce nr 18 z 05.09.1986 opracowanej przez WUSW we Wrocławiu. Według charakterystyki w latach 1941-1944 pełniła funkcję łączniczki w Okręgu Lwowskim AK. W grudniu 1945 przyjechała do Krakowa i za pośrednictwem Zofii Orlicz nawiązała kontakt z Anatolem Sawickim, który przekazał ją do dyspozycji Mariana Jędrzejewskiego. Była łącznikiem między Marianem Jędrzejewskim a „Tenem” (nazwisko nieustalone w charakterystyce) i Franciszkiem Garwołem ps. „Karaś”.

IPN Wr 049/18 t. 1 (F-18).

Spisy zdawczo-odbiorcze materiałów archiwalnych Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych w Bydgoszczy przekazanych do Archiwum Państwowego w Bydgoszczy oraz KW MO w Bydgoszczy za lata 1945-1964. Maria Kamińska odbywała karę więzienia od 25.03.1948 do 25.03.1953. Część kary odbywała w więzieniu w Fordonie.

IPN By 40/10.

Materiały sprawy operacyjnej krypt. "Radwan" dotyczące byłych członków AK i WiN zamieszkujących na terenie woj. wrocławskiego. Akta Wydziału III WUBP/WUds.BP we Wrocławiu. Maria Kamińska przechodzi w aktach jako aresztowana łączniczka AK o pseudonimie „Ada”. W aktach widnieje informacja, że Maria Kamińska została przetransportowana z więzienia nr 1 we Wrocławiu do więzienia w Fordonie oraz że została zwolniona w dniu 25.03.1953.

IPN Wr 032/405 (2364/IV).

Sprawa kontrolnego rozpracowania kryptonim „Radwan” prowadzona przez Wydział III WUBP we Wrocławiu w celu rozpracowania członków lwowskiego AK (zakończona 02.12.1955). Kamińska Maria Stefania była figurantką sprawy kryptonim „Radwan” jako członek nielegalnej organizacji WiN. W 1941 roku została zwerbowana do AK przez pułk. Galinowskiego. Początkowo pełniła funkcję sekretarki, następnie łączniczki o pseudonimach „Leszek” i „Zofia”. Skazana przez Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu na 8 lat więzienia (z art. 86§1 KKWP oraz 6 MKK). 15.11.1955 Sekcja I Wydziału I Departamentu III KdsBP zakończyła sprawę. Materiały zostały przekazane do Wydziału II Departamentu X, a następnie do Biura „C” MSW pod nr 15428/18/b. Akta zmikrofilmowano pod nr 4685/2 (sygn. akt 15428/II).

IPN BU 0192/436 t. 15 (15428/II/18), IPN BU 01208/157 (15428/II/18, sygn. mikrofilmu 4685/2), Kartoteka ogólnoinformacyjna MSW, Książka ewidencji mikrofilmów.